

TÉMA 5: SPOLOČNÉ UCTIEVANIE

Prehľad témy

Každý týždeň sa kresťania na celom svete stretávajú k spoločnému uctievaniu Boha počas bohoslužieb. Aj keď medzi zbormi existuje mnoho rôznych štýlov uctievania, uctievanie Boha by malo byť pre kresťanov hlavnou prioritou. Táto téma definuje a opisuje uctievanie a ukazuje jeho dôležitosť v našich jednotlivých životoch aj v zborových zhromaždeniach.

V tejto téme:

- Si osvojíme biblický rámec uctievania.
- Preskúmame dôležitosť uctievania v zbore.
- Poskytneme základ pre zhodnotenie kvality nášho uctievania počas zborových bohoslužieb aj v našich každodenných životoch.

Pochopenie témy

Čo je biblické uctievanie? Čo znamená uctievať Boha? Čo Boh očakáva od nášho uctievania? Čo sa má diať, keď sa stretávame k uctievaniu?

Výroky

(Výroky sú úryvky a citáty, ktoré vás majú priviesť k uvažovaniu o téme. Môžu a nemusia odrážať biblickú múdrosť.)

„Uctievanie je chýbajúci klenot evanjelikálnych zborov.“ – A.W. Tozer.

„Uctievanie je viac ako spoločné spievanie nejakých piesní v nedeľu ráno.“

„Nechápem, ako sa môžu bohoslužby zbor od zboru tak líšiť. Prečo všetci neuctievame Boha tak, ako to od nás chce?“

„Uctievanie v nedeľu ráno je stratou času, ak sme neuctievali počas týždňa.“

„Zbor by uctieval viac, keby sme spievali viacej starých piesní viery.“

„Vedel by som uctievať lepšie, keby sme ako sprievod k piesňam nepoužívali pohanské nástroje.“

Príklad zo života

Cyril

Keď sa Cyril pred šiestimi mesiacmi pridal k zboru Central Church, bol z bohoslužieb nadšený. Hudba bola lepšia ako v ktoromkoľvek zbore, ktorý predtým navštevoval. Zdalo sa, že bohoslužby plynulo prechádzajú od jednej časti k druhej a ľudia zodpovední za program vždy prejavovali veľkú mieru zručnosti a tvorivosti.

Avšak v poslednej dobe sa začal Cyril cítiť trochu nespokojne. Začal vnímať ako sa vytráca atmosféra uctievania. Hudba, divadlo a kázanie už akoby nemali taký dôraz ako kedysi a nesmierna túžba chváliť Boha sa vytratila.

Jeden priateľ mu navrhol, aby skúsil navštevovať iný zbor, ktorý bol „špičkou v chvále a uctievaní.“ Potom sa ho iný priateľ opýtal na kvalitu jeho vlastného osobného uctievania.

Cyrl je viac a viac zmätený. O uctievaní stále rozmýšľal ako o niečom, čo človek robí, keď sa stretáva s inými veriacimi. Cyril, neistý v tom, čo si myslieť alebo čomu veriť, sa s vami pri šálke kávy delí o svoje pocity.

Čo by ste mu povedali, aby ste mu pomohli porozumieť tomu, čo znamená uctievať Boha?

Aká hlavná otázka alebo téma tu stojí pred nami?

Štúdium Písma

Ján 4:19-24

Žena mu odpovedala: Pane, vidím, že si prorok. 20 Naši otcovia sa klaňali Bohu na tomto vrchu, ale vy hovoríte, že v Jeruzaleme je miesto, kde sa mu treba klaňať.

21 Ježiš jej odpovedal: Ver mi, žena, že prichádza hodina, keď sa nebudete klaňať Otcovi ani na tomto vrchu, ani v Jeruzaleme. 22 Vy sa klaniate tomu, čo nepoznáte; my sa klaniame tomu, čo poznáme, pretože spása je zo Židov. 23 Ale prichádza hodina — a už je tu —, keď pravi ctitelia budú sa klaňať Otcovi v Duchu a pravde. Veď aj Otec hľadá takýchto ctiteľov. 24 Boh je Duch a tí, čo sa mu klaňajú, musia sa klaňať v Duchu a pravde.

Tieto verše sú vybraté z rozhovoru medzi Ježišom a Samaritánkou, „ženou pri studni,“ ako je často označovaná. Samaritáni boli rasou zmiešaného židovského a pohanského pôvodu a ich náboženské presvedčenie bolo taktiež zmesou pohanskej náuky a učenia Starej zmluvy. Časť dlhotrvajúceho sporu medzi Samaritánmi a Židmi sa týkala miesta, kde sa má uctievať Boh. Židia zastávali stanovisko, že uctievanie sa má konať len v Jeruzalemskom chráme, zatiaľ čo Samaritáni boli presvedčení, že jediným správnym miestom bola hora Gerizim v srdci Samárie.

Čo Ježiš myslí tým, keď hovorí, že ctitelia Boha ho „musia uctievať v duchu a pravde?“

Čo Boh považuje za dôležité v našom uctievaní?

Hebrejom 13:15-16

Skrze neho teda ustavične prinášajme Bohu obeť chvály, čiže ovocie pier, ktoré vyznávajú jeho meno. 16 Nezabúdajte však na dobročinnosť a spoločenstvo, lebo v takých obetách má Boh záľubu.

List Hebrejom bol napísaný preto, aby vysvetlil nadradenosť života viery v Ježiša nad životom podľa Starej zmluvy. Avšak kvôli opusteniu mnohých starozmluvných spôsobov spojených s uctievaním sa pôvodní čitatelia mohli čudovať nad tým, ako má vyzeráť uctievanie podľa Novej zmluvy. V týchto veršoch pisateľ objasňuje novozmluvné uctievanie.

Prečo autor používa obrazy o obetách?

Čo nás tieto verše učia o uctievaní?

1Petrov 2:4-10

Pristupujte k nemu, živému kameňu, ktorý ľudia síce zavrhli, ale pred Bohom je vyvolený a vzácny. 5 Aj vy sa dajte zabudovať ako živé kamene do duchovného domu, aby ste sa stali svätým kňazstvom, ktoré bude prinášať duchovné obety, príjemné Bohu skrze Ježiša Krista. 6 Veď v Písme je napísané:

Hľa, kladiem na Sione kameň, uholný, vyvolený, vzácny; kto verí v neho, nebude zahanbený.

7 Pre vás, veriacich je vzácny, ale pre neveriacich

je to kameň, čo stavitelia zavrhli; ten sa stal kameňom uholným 8 a kameňom úrazu i skalou pohoršenia.

9 Vy však ste vyvolený rod, kráľovské kňazstvo, jeho vlastný svätý národ, aby ste zvestovali veľké skutky toho, čo vás povolal z temnoty do svojho predivného svetla. 10 Kedysi ste neboli ľuďom, ale teraz ste Boží ľud; prv ste boli bez milosrdenstva, ale teraz ste milosrdenstvo dosiahli.

Peter začína svoj list vysvetlením úžasného spasenia, ktoré dal Boh svojim veriacim. Potom sa zameriava na Cirkev a používa chrám a kňazstvo, aby znázornil vzťah zboru s Bohom.

Ako nám metafory chrámu a kňazstva pomáhajú porozumieť dôležitosť uctievania v zbore?

Prečo Peter spája identitu zboru so zvestovaním veľkých skutkov Božích vo verši 9? Čo nás toto učí o spoločnom uctievaní v zhromaždení?

Žalm 95

*Podťe, plesajte pred Hospodinom,
zvučne oslavujte Skalu našej spásy!*

*2 Predstúpme vďačne pred jeho tvár,
zvučne ho velebme žalmami!*

*3 Veď Hospodin je veľký Boh,
veľký Kráľ nad všetkými božstvami.*

*4 Hlbiny zeme má vo svojej ruke,
patria mu končiare vrchov.*

*5 Jeho je more, sám ho utvoril,
aj pevnine dali tvar jeho ruky.*

*6 Podťe, skloňte sa, v úcte sa pokloňte,
pokľaknime pred Hospodinom, svojím Tvorcom.*

*7 Veď on je náš Boh,
my ľud jeho pastvy,
ovce, čo jeho ruka vedie.*

*Kiežby ste dnes počuli jeho hlas:
8 Nezatvrdzujte si srdce ako v Meríbe,
ako na púšti v deň Massy,
9 kde ma vaši otcovia pokúšali a skúšali,
hoci videli moje činy.*

*10 Štyridsať rokov sa mi protivilo toto pokolenie.
Povedal som: Je to ľud, čo blúdi srdcom,
nepozná moje cesty.*

*11 V hneve som teda prisahal:
Nevojdú do môjho pokoja*

Žalm 95 je oslavným žalmom, ktorý pozýva Boží ľud, aby v uctievaní prichádzal bližšie k Bohu. Slúžil Izraelitom ako povzbudenie k chvále Pána za jeho veľkosť a jeho činy. Avšak tento žalm taktiež poskytuje výstrahu o potrebe prichádzať k Bohu správnym spôsobom.

Aké konkrétne podrobnosti o spoločnom uctievaní alebo príkazy pre uctievanie nachádzate v tomto žalme?

Aké dôvody uvádza žalmista pre prichádzanie k Pánovi v uctievaní?

Čo nám verše 8-11 hovoria o uctievaní Boha?

Nahliadnutie do iných zdrojov

„Bohoslužba v pondelok ráno“, Kent. R. Wilson

Článok z *Discipleship Journal* 70 (Júl/August 1992). V origináli použité s dovolením autora. Všetky práva vyhradené.

„Podstata uctievania“, Ronald Allen, Gordon Borrer

Kapitola prvá z knihy *Worship: Redicovering the Missing Jewel*. Copyright © 1982. V origináli použité s dovolením Multnomah Publishers, Inc. Len pre vzdelávacie účely. Zákaz kopírovať pre iné účely.

Bohoslužba v pondelok ráno

Článok z časopisu *Discipleship Journal*, Kent R. Wilson

Keď som vyrastal, bohoslužby boli pre mňa vždy tajomstvom. Vyrastal som v zbore, v ktorom uctievanie bolo ústrednou zložkou života Spoločenstva a často som počúval citát, ktorý mal každému pomôcť pochopiť dôležitosť a miesto uctievania v živote:

Pri modlitbe sa duša zaoberá svojimi vlastnými potrebami.

Pri chvále sa duša zaoberá svojim poženáním.

Pri uctievaní sa duša zaoberá samotným Bohom.

Namiesto toho, aby mi táto definícia pomohla, ma zmiatla a vystrašila. Ako som mohol pochopiť a sústrediť sa na niečo také vznešené a záhadné? Horko ťažko som sa dokázal na jednu vec sústrediť na viac ako päť minút, nie to ešte celú hodinu. Keď som sedel v rovných laviciach a snažil sa myslieť na veľké veci, uctievanie sa mi zdalo príliš vzdialené a príliš presné na to, aby som ho pochopil.

Tento nedostatok porozumenia mi ostal aj keď som dospel. Počul som o fanúšikoch, ktorí ročne konali púť do Gracelandu, aby si uctili pamiatku svojho idolu Elvise. Ich uctievaniu nič nebránilo. Obliekali sa ako on, nepretržite počúvali jeho hudbu, a kupovali si nekonečné množstvo elvisovských vecičiek. Keď nariekali pri jeho hrobe, bez hanby hovorili o „Kráľovi.“

Hoci ja nie som Elvisov fanúšik, tajne som im závidel ich zápal. Čo oni vedeli o uctievaní, čo uniklo mne – a väčšine kresťanov, keď už sme pri tom? Čo im dalo takú slobodu prejavu, takú oddanosť jeho pamiatke a... prostú zábavu? Niečo mi chýbalo a vedel som to. Boh si odo mňa zaslúžil viac ako formálne myšlienky a dobre fungujúcu službu. Musel som zistiť, čo uctievanie naozaj je.

Čo je uctievanie?

Svoje hľadanie som začal tým, že som sa pozrel, čo to slovo skutočne znamená.

Uctievanie bolo vždy termínom spájajúcim sa s aktivitou a viditeľnosťou. Biblické slová opisujúce uctievanie majú pôvod v kráľovských ceremóniách a dvoroch a opisujú, aký vzťah mali mať osoby k svojmu kráľovi. Slová, ktoré prekladáme ako „uctievanie“ v skutočnosti znamenajú „pokloniť sa alebo ľahnúť si tvárou na zem“ alebo „pobožkať ruku.“ Dokonca existuje slovo pre uctievanie, ktoré znamená „slúžiť.“

Uctievanie ako vizuálny pojem zahŕňa každú časť našej bytosti: náš telesný postoj, našu vôľu a naše emócie. Uctievanie nie sú len slová alebo hudba alebo klaňanie sa. Je to, keď naraz zameriame rôzne časti nášho života na vzdávanie cti, úcty, rešpektu – a dokonca bázne – Bohu, nášmu

Kráľovi za to, kým je a čo urobil. Je to uvedomovanie si prítomnosti Boha v našom strede a prirodzená reakcia naň. Zapojené je všetko: myseľ a telo, ústa a srdce. Ako výstižne poznamenal rečník George Mallone „Keď Kristus znova príde, nebudeme sedieť.“

R.C. Sproul v *Rozhovorochoch pri stole* píše:

Keď ľuďom uctievanie pripadá nudné a nepodstatné, znamená to len jedno: nevnímajú v ňom Božiu prítomnosť. Keď študujeme uctievanie v Písme a v svedectve dejín cirkvi, objavujeme mnoho ľudských odpovedí na vnímanie Božej prítomnosti. Niektorí ľudia sa s hrôzou trasú a padajú tvárou na zem, iní plačú v žiali, niektorí sú rozjarení radosťou, a iní zamyslene mlčia. Hoci sa ich reakcie líšia, nuda je reakciou, ktorú nikde nenachádzame. Ak vieme, že Boh je tu, je nemožné sa v jeho prítomnosti nudiť.

Keďže jedinými príkladmi súčasného uctievania boli celebrity a filmové idoly,

Alfred P. Gibbs

**Biblické slová
opisujúce uctievanie...
opisujú, aký vzťah mali
mať osoby k svojmu
kráľovi.**

premýšľal som, či vieme pochopiť a prejavovať také uctievanie, ktoré si Boh zaslúži. *Je bohoslužba v nedeľu ráno medzi deviatou to najlepšie, čo sa dá?* Keď som pokračoval vo svojom skúmaní toho, čo je uctievanie, zistil som, že ide o oveľa viac.

Uctievanie v Starej Zmluve

Svoje štúdium som zamerlal na uctievanie v Starej zmluve. Z nedeľnej školy som si pamätal obrázky Dávida, ktorý divoko tancoval na ulici a chrámových hudobníkov, ktorí pri uctievaní škripavo hrali. Bol starozmluvný spôsob uctievania to, čo mi chýbalo?

Keď som sa pozrel na svätých zo starých čias, objavil som vzrušujúce protirečenia. Uctievanie v Starej zmluve bolo neviazané, živé a plné elánu. Krátky pohľad na Dávida tancujúceho pred Pánom (2Samuelova 6:12-23) a na sväté výkriky radosti (Žalm 47) ukazuje, že uctievanie alebo žiadnu tichou udalosťou.

Napriek tomu bolo uctievanie v Starej zmluve zamerané na zákon a malo mnoho predpisov. Veriaci dostali zložité pravidlá o ceremóniách pre určenie a obmedzenie spôsobu, ktorým majú pristupovať k Bohu. Konkrétne bolo v tom čase uctievanie obmedzené na určité miesto, spôsob a ľudí.

Izraeliti uctievali v Stánku zmluvy alebo v Jeruzalemskom chráme. Ročne tam putovali, aby tam uctievali Boha a počas cesty spievali pútnické piesne (Žalmy 120-134).

Uctievanie na posvätnom mieste malo taktiež predpísanú podobu. Zákony o sviatkoch z piatich kníh Mojžišových určovali, ako pristupovať k Bohu do najpodrobnejších detailov o posvätných predmetoch, odevoch, farbách a vôňach.

Zvláštnymi ľuďmi pri uctievaní boli proroci, Levíti a kňazi, ktorí jedini mohli vykonávať obety a prichádzať do Božej prítomnosti. Nedodržanie hociktorého z týchto predpisov v Starej zmluve prinieslo smrť alebo Boží súd viacerým ako len jednému uctievačovi (Pozrite Numeri 4; 1Samuelova 13).

Zatiaľ som zistil, že uctievanie Boha sa týkalo celej mojej bytosti, nie len mysle, a že mohlo obsahovať vzrušenie a energiu obrovskej slávnosti. Ale to, čo mi v uctievaní

chýbalo, som neobjavil, až kým som sa nepozrel do Novej zmluvy.

Uctievanie v Novej zmluve

Keď Ježiš prišiel k Samaritánke v Jánovi 4:19-26, téma rozhovoru sa zvrtila na debatu o uctievaní. Pre Samaritánku sa zásadná otázka týkala miesta uctievania – buď hora Gerizim alebo Jeruzalem. Ale pre Ježiša, ktorý prišiel, aby uctievanie definoval nanovo „podľa nového a živého spôsobu“ (Heb 10:20) bolo zásadnou otázkou nové porozumenie uctievaniu. Gerizim alebo Jeruzalem už viac neboli správnou odpoveďou. Správny spôsob uctievania bol teraz „v duchu a v pravde.“

Pre Židov, ktorí mali pravdu o uctievaní a Samaritánov, ktorí mali ducha uctievania, mal čoskoro prísť dramaticky nový spôsob prejavovania rešpektu a úcty k Bohu. Ale bola to náročná lekcija – dokonca i pre veriacich o dvetisíc rokov neskôr.

...uctievanie v Starej zmluve bolo hlavne „zamerané na zákon,“ uctievanie v Novej zmluve sa stalo... „zameraným na život.“

Zatiaľ čo uctievanie v Starej zmluve bolo hlavne „zamerané na zákon,“ uctievanie v Novej Zmluve sa stalo novým a živým, pretože sa stalo „zameraným na život.“ Staré, vonkajšie ozdoby špecifického miesta, spôsobu a ľudí boli nahradené vnútornou motiváciou, ktorá sa

prejavovala troma dramatickými spôsobmi: uctievanie ako chvála, uctievanie ako zdieľanie sa a uctievanie ako svätosť.

Uctievanie ako chvála

Uctievanie bude vždy čiastočne prejavom mysle a úst. Uctievanie ako chvála – to, čo hovoríme a čo si myslíme – sa v Hebrejom 13:15 označuje ako „obeta chvály, čiže ovocie pier, ktoré vyznávajú jeho meno.“ Dnes je to medzi kresťanmi najrozšírenejší spôsob chápania a prejavovania uctievania. Veriaci s bázňou a úctou vyzdvihujú Božiu osobu a prácu prostredníctvom hovoreného Slova, chvál, spevu a dokonca i kričania. A na Božiu prítomnosť v našom strede reagujeme ako jednotlivci tichou meditáciou a premýšľaním.

Uctievanie ako zdieľanie sa

Ale uctievanie je oveľa viac ako to, čo hovoríme. Potom, čo autor Hebrejom

poukázal na uctievanie ako na chválu, pokračuje a v ďalšom verši hovorí o rôznych spôsoboch uctievania: „nezabúdajte na dobročinnosť a spoločenstvo, lebo v takých obetách má Boh záľubu“ (Hebrejom 13:16). Obeta delenia sa – robenie dobre iným – je pre novozmluvných veriacich druhým novým vzrušujúcim spôsobom uctievania. O tomto spôsobe uctievania hovoril apoštol Pavol, keď hovoril o pohanoch, ktorí boli ako obeta uctievania, ktorú ponúkal Bohu (Rimanom 15:16). Ochotne im zvestoval evanjelium. Vo Filipanom 4:18 taktiež nazýva finančnú obeť, ktorú dostal od Filipanov ako „príjemnú obeť ľúbeznej vône, milú Bohu.“

Uctievanie ako zdieľanie sa, alebo to, čo robíme, môže mať mnoho podôb. Keď sa delíme o majetok s tými, ktorí to potrebujú, môže to byť spôsob uctievania Boha, ktorý nám dáva všetko. Keď sa medzi veriacimi koná zbierka, je to také isté uctievanie ako oslavné piesne, ktoré sa spievali pár minút pred tým. Moja známa raz nariekala, že musí vynechať výnimočnú bohoslužbu na Štedrý večer, pretože mala službu v útulku pre bezdomovcov, kde vydávala jedlo. Bolo pre ňu úžasne oslobodzujúce, keď sa dozvedela, že jej čin zdieľania sa bol obeťou uctievania Tomu, kto jej dal zdravie a ochranu pre takúto službu.

**Neuctievame len tým,
čo hovoríme a robíme,
uctievame aj tým,
čím sme.**

Uctievanie ako svätosť

Neuctievame len tým, čo hovoríme a robíme, uctievame aj tým, čím sme. Týmto tretím spôsobom uctievania, ktorý novým a živým spôsobom vytvoril Kristus, je uctievanie ako svätosť. O takomto uctievaní hovorí Pavol v Efezanom 1:3-14, keď vymenúva, čo všetko v nás ako vo veriacich Boh spravil a znova a znova zdôrazňuje, že tieto požehnania sú na „chválu jeho slávy.“ To, čím sme, oslavuje Otca najvyššou chválou.

Pavol nám v Efezanom 5:8-10 pripomína, že keď žijeme ako deti svetla, zisťujeme, čo teší Pána. Ovocie bezúhonnosti, ktoré vlastnime, prináša Bohu slávu a chválu (Filipanom 1:11) spolu so zbožnosťou a svätosťou, ktorá ho teší (1 Timotejovi 2:2-3). V jednom z biblických a prekvapujúcich zvrátov Božej milosti mu vzdávame česť a chválu, keď sme tým, pre čo nás stvoril.

Uctievanie: životný štýl

Plnosť novozmluvného uctievania vyjadrujú slová jedného staršieho pána, ktorý sa raz na stretnutí zboru v strede týždňa postavil a modlil sa:

Ó Pane, budeme ťa chváliť;
Budeme ťa chváliť na desaťstrunnom nástroji.
Budeme ťa chváliť našimi dvoma očami, tak, že budeme hľadieť len na teba.
Budeme ťa vyzdvihovať našimi dvoma ušami, tak, že budeme počúvať len tvoj hlas.
Budeme ťa velebiť našimi dvoma rukami, tak, že budeme pracovať v službe tebe.
Budeme ťa ctiť našimi dvoma nohami, tak, že budeme chodiť podľa tvojich nariadení.
Budeme ťa vyvyšovať našimi jazykmi, tak, že budeme prinášať svedectvo o tvojej milujúcej добрote.
Budeme ťa uctievať našimi srdcami, tak, že budeme milovať len teba.
Ďakujeme ti za tento nástroj, Pane.
Zachovaj ho naladený.
Hraj naň, ako chceš a rozozvuč melódie tvojej milosti.
Nech jeho súzvučky vždy vyjadrujú tvoju slávu.

Tento „desaťstrunný nástroj“ je výborne zhrnutý v Rimanom 12:1: „Povzbudzujem vás teda, bratia, pre Božie milosrdenstvo, aby ste prinášali svoje telá ako živú, svätú, Bohu príjemnú obeť, ako svoju duchovnú bohoslužbu.“ Keď prinášame svoje telá, peniaze, čas, majetok, svoju svätú poslušnosť – všetko, čo hovoríme, čo robíme a čím sme – prinášame Otcovi chválu a česť, ktoré prikazuje jeho prítomnosť.

Každý deň a každá chvíľa je pre nás ako pre veriacich-kňazov príležitosťou prinášať obeť chvály Bohu. Vaše školské úlohy môžu byť uctievaním, ktoré ctí Boha, ktorý vám dáva poctivosť a múdrosť. Vzťah, ktorý mám so svojim nezachráneným susedom môže byť uctievaním, keď mu pomáham opravovať auto a prostredníctvom premeneného života zdieľam evanjelium.

Pretože moja mama má rezervovanú osobnosť, nemôže Boha uctievať nahlas pred inými, ale denne môže uctievať načúvaním a otvorenou domácnosťou, ktorá nikdy

neposlala preč človeka v núdzi. Hodina, ktorú v najbližšiu nedeľu ráno strávite s vaším zborom spoločným uctievaním, môže byť radostným vyvrcholením života uctievania doma, na ulici, pri stíšení a v obetavej službe.

To, čo mi v uctievaní chýbalo som mal stále k dispozícii. Uctievanie nie sú len

bohoslužby, ktorých sa zúčastňujem. Je to samotný život žitý pred Bohom. Je to život, ktorý chváli, koná a je tým, čo Boha teší a je to čistá oslava Boha nekonečnej milosti a lásky.

*

Podstata uctievania

Z knihy *Worship*, Ronald Allen and Gordon Borrer

Zaamyslite sa nad výrazom *bohoslužba*. Reagujete slovami „Och, to je nedeľa ráno o 10:00“? Možno pre niektorých ľudí je výraz *bohoslužba* len prostriedkom, ako odlíšiť bohoslužby v nedeľu ráno od biblickej hodiny v nedeľu večer a od modlitebnej hodiny v stredu večer.

Ale na čo myslíte, keď ten výraz vidíte alebo počujete? Možno sa vám v mysli vynoria mohutné budovy s mimoriadnou architektúrou, stíšené orgánové tóny, slabé svetlo a pokorní, ticho sa skláňajúci a s rešpektom sa modliaci ľudia. Iných slovo bohoslužba možno vedie k myšlienkam na kostol otočený smerom do ulice, naplnený veselou hudbou, rytmicky sa kývajúcimi telami, úsmevmi, smiechom, krikom a nádherou.

Pripomína vám slovo uctievanie kňazov v rúchach, ktorí nesú kadidlo a sviečky; farby a rituály? Alebo vám uctievanie pripomína kaplnku pri vidieckej ceste s pribitým nápisom „Miesto modlitby“? Alebo vám napadne kázeň a sväté prijímanie? Alebo chvály a rozjímanie?

Slovo uctievanie používa veľa kresťanov pre označenie mnohých činností a dojmov.

Niet sa preto čo diviť, že aj výraz *bohoslužba* sa tiež používa viacerými spôsobmi.

Odpoveď Bohu

Slovo uctievanie by malo v prvom rade opisovať našu odpoveď Bohu, bez ohľadu na všetko ostatné, čo čím sa toto slovo spája vo vašich skúsenostiach a prejavoch. Hoci nechceme pre súčasných kresťanov zavádzať

umelé obmedzenia pre používanie slova uctievanie, namietame voči označovaniu bohoslužieb ako uctievania, ak pri nich nie je skutočná príležitosť uctievať Boha. Bohoslužby sa nekonajú len preto, že sa tak nazýva isté časové obdobie v pláne zborových udalostí. Je veľmi pravdepodobné, že sme

všetci boli na bohoslužbách kde sa, aspoň zdanlivo, nekonalo skoro žiadne skutočné uctievanie Boha.

Čo je potom uctievanie? *Uctievanie je aktívnou odpoveďou Bohu, ktorou mu vyjadrujeme uznanie.* Uctievanie nie je pasívne ale účasné. Uctievanie nie je len nálada, je to odpoveď. Uctievanie nie je len pocit, je to vyznanie. Kazatelia, ktorí študovali v seminároch, niekedy ohurujú

**Uctievanie je aktívnou
odpoveďou Bohu,
ktorou mu vyjadrujeme
uznanie.**

a otupujú zhromaždenie opakovaným zdôrazňovaním významu hebrejských a gréckych slov „v pôvodnom texte“ a správajú sa ako evanjelikálni kňazi, ktorí jediní sú schopní zvládnuť tieto nové náhrady za latinčinu. Ale v niektorých prípadoch majú väčšiu hodnotu anglické slová a tie by sa mali vysvetliť. To platí aj pre výraz uctievanie a bohoslužba (angl. *worship*).

Vyjadriť Mu uznanie

Anglické slovo pre uctievanie (*worship*) úžasne vyjadruje čin, ktorý popisuje. Tento výraz pochádza z anglosaského *weorthscipe*, čo sa neskôr zmenilo na *worthship*, a nakoniec na *worship*. Uctievanie – *worship* – znamená niekomu alebo niečomu „pripísať hodnotu.“ Keď o niekom povieme, že „uctieva svoje peniaze“ alebo že „uctieva svoje deti,“ používame tento výraz trochu voľne. Ak však pre niekoho sú najvyššou hodnotou peniaze alebo deti, potom ide o presné použitie tohto výrazu.

Vo Veľkej Británii je čestným titulom pre označenie prvého občana mesta „Jeho dôstojnosť starosta.“ V Štátoch sa táto fráza zmenila na „Jeho ctihodnosť starosta.“ Uctievať niekoho alebo niečo znamená pripísať tej osobe alebo veci najvyššie uznanie alebo prehlásiť jej najvyššiu hodnotu. O tom píše Ralph P. Martin:

Ak túto myšlienku prenesieme do oblasti božsko-ludských vzťahov, máme k dispozícii hotovú definíciu výrazu uctievanie. Uctievať Boha znamená pripisovať mu najvyššiu hodnotu, pretože len on je toho hoden.¹

Je toho hoden

Bohu pripisujeme slávu hodnú jeho mena preto, kým Boh je a čo robí. Takéto stanovisko nachádzame v Žalme 96:7-8.

Rodiny národov, vzdávajte Hospodinovi,
vzdávajte Hospodinovi slávu a moc!

Vzdávajte Hospodinovi slávu hodnú jeho mena! Prineste obetný dar a vstúpte do jeho nádvorí!

Boha uctieваме, keď mu pripisujeme slávu hodnú jeho mena. Tento starozmluvný hymnický text žalmu 96 je vyvážený novozmluvným hymnickým oddielom, v ktorom je oslavovaný živý Kristus, Baránok, ktorý je hoden:

Hoden je Baránok, ktorý bol zabitý,
prijať moc, bohatstvo, múdrosť, silu, česť,
slávu a dobrorečenie. (Zjavenie 5:12)

Trojediný Boh, Najvyššia Bytosť Písma,
Najblahoslavenější, Otec, Syn a Duch Svätý –
Jemu patrí uctievanie všetkých bytostí
všetkých čias.

Otec, uctieваме Ťa!
Pán Ježiš, milujeme Ťa!

Duchu Svätý, ctíme si Ťa!
Uctieваме Ťa tým, že
vyhlasujeme tebe vlastnú
veľkosť.

**Keď uctieваме Boha,
oslavujeme Ho:
velebíme ho, spievame
mu chvály, chválime
sa ním.**

Oslavujte ho

Tak čo je podstatou uctievania? Je to oslava Boha! Keď uctieваме Boha, *oslavujeme Ho*:
velebíme ho, spievame mu

chvály, chválime sa ním.

Uctievanie nie je nezáväzná táranie, ktoré niekedy prehlúši organovú predohru; Boha oslavujeme, keď dovolíme, aby naše srdcia boli prostredníctvom hudby naladené na Božiu slávu.

Uctievanie nie je mrmlanie modlitieb a odriekanie duchovných piesní bez premýšľania a ešte menej bez zapojenia srdca; Boha oslavujeme, keď sa pozorne pripájame k modlitbe a hlasito k piesni.

Uctievanie nie sú seba vyvyšujúce slová alebo nudné kliše, ktoré hovoríme, keď máme povedať svedectvo; Boha oslavujeme, keď sa chválime jeho menom pre dobro jeho ľudu.

Uctievanie nie sú nepodstatné myšlienky alebo spolu nesúvisiace prvky, hlúpe odbočenia alebo nesúvisiace zámery; Boha oslavujeme, keď všetky časti bohoslužieb do seba zapadajú a slúžia spoločnému cieľu.

Uctievanie nie sú neochotné dary alebo nedobrovoľná služba; Boha oslavujeme, keď mu dávame štedro a slúžime s oddanosťou.

¹ Ralph P. Martin, *Worship in the Early Church*, rev. ed. (Grand Rapids: Eardmans, 1974), p. 10.

Uctievanie nie je úboho prevedená chaotická hudba, ani skvelá hudba prevedená len ako predstavenie; Boha oslavujeme, keď sa tešíme z hudby pre jeho slávu a zapájame sa do nej.

Uctievanie nie je roztržité pretrpenie kázne; Boha oslavujeme, keď s radosťou počúvame jeho slovo snažíme sa, aby nás viac a viac menilo na podobu nášho Spasiteľa.

Uctievanie nie je slabo pripravená a roztržité prednesená kázeň; Boha oslavujeme, keď ctíme jeho Slovo našim slovami v Duchu Svätom.

Uctievanie nie je náhlivosť a tlačénica pri Pánovom stole; Boha oslavujeme predovšetkým vtedy, keď sa s vďačnosťou spoločne podieľame na slávnostnom jedle, ktoré tak koncentrovane hovorí o našej viere v Krista, ktorý za nás zomrel, ktorý pre nás opäť vstal a ktorý sa pre naše dobro vráti.

Tak, ako je pozorný dar oslavou narodenín, ako je špeciálna večera v reštaurácii oslavou výročia, ako je vľúdna pohrebná reč oslavou života, ako je sexuálne spojenie oslavou manželstva, *tak je aj bohoslužba oslavou Boha.*

Jedno z veľkých pozvaní k oslavnému uctievaniu v Knihe žalmov sa nachádza v slovách Žalmu 100. V slovách „starej dobrej stovky“ nachádzame silné povzbudenie k oslave pre naše vlastné uctievanie. Sú to tieto slová:

Plesaj Hospodinovi, celá zem!
Radosťne slúžte Hospodinovi,
prichádzajte pred neho s jasotom!
Vedzte, že Hospodin je Boh,
on nás utvoril, patrime mu,
sme jeho ľud, ovce jeho pastviny.
Vstúpte do jeho brán s vďakou
a s chválospevom do jeho nádvorí,
ďakujte mu, dobrorečte jeho menu,
lebo Hospodin je dobrý, jeho milosť trvá
na veky
a jeho vernosť je z pokolenia na pokolenie!

Na našich bohoslužbách, zasvätených uctievaniu Živého Boha a Jeho Krista, oslavujeme nášho Boha!

*

Príprava vlastnej odpovede

1. Na základe svojho predošlého poznania, čítania oddielov z Písma a článkov v tejto téme napíšte krátku definíciu biblického uctievania.
2. Ako spôsob, ktorým počas „bohoslužieb“ vo vašom zbore uctievate Boha, korešponduje s vašou definíciou uctievania? Čo je účelom spoločného zborového stretnutia a chválenia Boha?
3. Kent Wilson vo svojom článku popísal tri zložky uctievania. Preskúmajte vo svojom živote každú z týchto oblastí. Aká je kvalita vášho uctievania v každej oblasti? Čo musíte v každej oblasti urobiť, aby ste rástli vo svojom uctievaní Boha?
 - a) Uctievanie ako chvála (čo hovoríme a čo si myslíme)
 - b) Uctievanie ako zdieľanie sa (čo robíme)
 - c) Uctievanie ako svätosť (čím sme)

Diskusia o téme

1. Ako by ste definovali biblické uctievanie? Čo zahŕňa?
2. Aký je vzťah medzi samostatným uctievaním Boha a spoločným uctievaním zboru? Súvisia spolu?
3. Opíšte obdobie svojho života, keď ste uctievali Boha v duchu a v pravde. Prečo si myslíte, že to tak bolo?

4. Mnoho veriacich sa vie stotožniť s Cyrilovým zápasom, o ktorom sa píše v príklade zo života. Čo si myslíte, čo bráni veriacim dôsledne uctievať Boha tak, ako by mali?
5. Čo môžeme urobiť, aby sme sa ako účastníci naplno zapojili do zborových bohoslužieb a spravili z nich bohatý čas uctievania?
6. Ako môžete viesť svoju rodinu v uctievaní? Podeľte sa navzájom o nápady, ako spraviť uctievanie zmysluplnejšou súčasťou vášho rodinného života.
7. Keď sa pozriete na kvalitu vášho vlastného uctievania, kde by ste sa v dôsledku tejto témy najviac chceli zlepšiť? Aké konkrétne zmeny potrebujete vo svojom živote urobiť, aby sa tak stalo?

Praktické činy poslušnosti

1. Ako zmenila táto diskusia vaše pôvodné porozumenie tejto téme? Svoje myšlienky zhrňte tu:
2. Ako to plánujete aplikovať (kedy, kto, kde, atď.)?
3. Vytvorte si vzťah zodpovednosti: Stanovte si ciele rastu vo viere týkajúce sa tejto témy a povedzte o nich svojej skupine a/alebo moderátorovi.

S Božou pomocou budem:

Tento študijný materiál a jeho kópie poskytuje slovenský vydavateľ užívateľom bezplatne. Jeho vydávanie však má svoje náklady. Pomôžete nám, ak ako vďačný používateľ tejto lekcie svojim príspevkom podporíte prípravu a vydanie ďalších kurzov. Ďakujeme Vám. Podrobnejšie informácie o podpore na: www.cb.sk/index.php/kniznica/zborova-kola